



V. I. D.  
FRANCISCI  
BARONII  
PANHORMITANI  
TRACTATVS  
DE  
CITATIONE

TRACTATVS  
DE  
CITATIONE  
V. I. D.  
FRANCISCI BARONII  
PANHORMITANI  
OLIM PVBLICE IN PATRIA IVRA  
INTERPRETANTIS,  
ET MODO IN SVPREMIS SICILIAE REGNI  
Tribunalibus Aduocati.

*Opus quippe tum Iur dicentibus, causarumque Patronis, tum etiam Procuratoribus,  
perutile, ac necessarium. In quo Quæstiones fere omnes quotidianæ,  
& in dies occurrentes accuratè explicantur.*

Cum Indice Questionum, rerumque omnium memorabilium Copioſillimo.



PANHORMI Typis Nicolai Bua, & Michaelis Portanoua. MDCXLV.  
SVPERIORVM PERMISSV.



ILLVSTRISSIMO, ATQVE DOCTISSIMO DOMINO  
**D. ALFONSO AGRAZ**  
**H I S P A N O**  
ADVOCATO FISCALI TRIBVNALIS REGII PATRIMONII  
REGNI SICILIAE,  
ET AD MVNVS REGENTIS SVPREMI ITALIÆ CONSILII  
Per idem Regnum eucto,

V. I. D. Franciscus Baronius S. P. D.



VM sapè mecum ipse perpenderim, Illustriſ. Alfonſe, Legum præcipuum munus esse, Ius ſuum vnicuique tribuere, quod ab actu exercito Iudicij pendet: Id autem nullatenus präſtare Iudex poſſit, niſi prius fuerit informatus: neque informari ſatis queat, niſi corum prius, quorum cauſa diſcutitur, auditis rationibus: Vnde Deuter. cap. p. præcipit Deus / audite illos, & quod iuſtum eſt iudicate, / neque iſemper präſtō ſint, ſed oporteat citari, ut compareant, ſi quid habent pro ſua detenſione dictu- ri; Hinc profecto cāpt mihi in animum cogitatio irreperc, aliquem ſcilicet eſſa ciendi de Citatione Tractatū; quandoquidem Citatio ordine exequationis prior eſt respectu iudicij: quis enim de rebus ignotis rectum feret iudicium & neque alio- rum cauſa ſatis innotescere valet, niſi iſdem ipſi, quorum eſt cauſa präſentes per Citationem reddantur, ad informandum iudicem. Quapropter iure optimo Prudentes Legum Latores, ſcientes quam utilis, ac necellarius ad rectam cognitionem, rectumque iudicium ferendum, ſit Ordo, qui in rebus omnibus, natura- libus, artificialibus, & moralibus, quam maximē enitere conſpicitur, prius Litigā- tes ad ſe per Citationem accerſere decreuerunt, quam, in consultis partibus, iudi- care. In cunctis, inquam, Ordo ſplendecit; & primō in Naturalibus: non nē enim Bonum Vniuersi in Ordine Totius in ſe, & ſingularum partium inter ſe, conſiſtere, luce ipſa meridiana clarius extat, vt ex Phylosophorum Prothogym- nasyarchæ 12. met. tex. 52. habetur: Porro quid eſſet Vniuersum, Ordine ex- pulſo, niſi Confuſio & Chaos? Meritō ergo idem 8. Phys. tex. 15. docet, Nihil inordinatum eſſe eorum, quae ſecundūm Naturam ſunt: ipſa enim eſt Ordo re- rum. Quinimō in ipſo Epilogo Vniuersi, puta in Homine, non nē mirus emicat Ordo naturæ, quo membrorum compages tam ſedulō connectuntur? Ars parti- ter Naturæ ſempiterna Emulatrix nulla ſan̄e re magis, quam Ordine ſua opera perficit: quando ex partibus concinnè dispositis Opificia emergunt omnibus

# TRACTATVS DE CITATIONE.

V. I. D.

FRANCISCI BARONII

PANHORMITANI.

OLIM PVBLICE IN PATRIA

IVRA INTERPRETANTIS,

ET MODO IN SUPREMIS SIGILIÆ REGNI  
TRIBVNALIBVS ADVOCATI.

---

S V M M A R I V M.

---

1. **P**rincipium dicitur pars potissima uniuscuiusq; rei.
2. Qui benè cœpit, plusquam dimidium habet.
3. Principium cœetur diuinum.
4. Citatio est de iure diuino.
5. Deus citauit Adam, antequam condemnaret.
6. Defensio dicitur sublata, si citatio omittatur.
7. Citatio est etiam de Iure naturali.

8. Defensio est de iure diuino, canonico, naturali, gentium, & ciuili.
9. Citatio necessaria est in omni actu, in quo quis leditur.
10. Citatio adeo necessaria est, tanquam competens ex defensione naturali, ut partes illi renunciare non possint.
11. Renunciare, an quis possit defensionibus suis, maxime in Criminalibus.

---

## Q V A E S T I O P R I M A

De Origine Citationis.



VIA uniuscuiusque rei potissima pars dicitur principium L. 1. ff. de orig. Iur. Mastrill. de Magistrat. in prælud. num. 1.

2. & qui benè cœpit, plusquam dimidium habet Aristot. 1. Ethic. & Plato dicebat principiū cœseri, & esse diuinū opere pretium duxi citationis originem demonstrare, cū inconueniēs sit
- 3.